

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k věcnému záměru stavebního zákona
Č. J.	20/2019
DATUM ZPRACOVÁNÍ	22. února 2019
KONTAKTNÍ OSOBA	Pavel Farkač
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	pfarkac@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy **velmi oceňuje**, že Ministerstvo pro místní rozvoj **přistoupilo k úplné rekodifikaci** veřejného stavebního práva, a podporujeme ambici předložit návrh nového zákona Vládě ČR na začátku roku 2021. **Rekodifikaci** stavebního řádu **považujeme za žádoucí a nezbytnou**, když většina navrhovaných koncepčních úprav je podle nás zaměřena správně. Materiálem nastíněné **směry rekodifikace** – institucionální (zejména integrace kompetencí), digitalizace a elektronizace, změny na úseku územního plánování, procesního práva stavebního řádu, změn hmotného práva či úpravy soudního přezkumu – **v principu a obecnosti věcného záměru podporujeme**. Přesto bychom níže rádi upozornili na některá úskalí věcného záměru, kterými bude třeba se v další práci zabývat. Nadále pak počítáme s naší aktivní účastí v kolegiu ministryně i příslušných pracovních skupinách, kde se rádi budeme podílet na další precizaci návrhů.

A. ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k oblasti náhrad za změnu v území

Znění připomínky

Úpravu náhrad za změnu v území vyvolanou některými z nástrojů územního plánování považujeme za velmi citlivou. Zejména ve vazbě na stavby ve veřejném zájmu může docházet k nárůstu nákladů (např. v případech, kdy by sice stavebník technické infrastruktury chtěl zpřesnit koridor v územním plánu, aby minimalizoval dotčení (a omezení) vlastníků, ale současně nebude dostatečná snaha obce tyto změny územního plánu přijmout). Zároveň je otázkou, zda by samotné uhrazení náhrady za strpění územního omezení stavbou vlastníkov (při akceptaci ze strany vlastníka), nemělo toto akceptování náhrady být rovněž vnímáno jako vyjádření souhlasu se stavbou, pro kterou je území chráněno.

2. Připomínka k vazbě rekodifikace k aplikaci tzv. obalové metody pro umístění jaderných zařízení

Znění připomínky

Při další práci bude třeba vyřešit vazbu rekodifikace na stávající úpravu umožňující jaderná zařízení umístit pomocí tzv. obalové metody (§ 79 SZ). Existuje množství důvodů, pro které byla tato úprava při poslední

novelizaci stavebního zákona přijata a stávající harmonogram přípravy výstavby nového jaderného zdroje směřuje k tomu, aby v letech předpokládaného nabytí účinnosti rekodifikace, bylo zahájeno územní řízení podle stávající úpravy. Ošetření těchto specifik u tak zásadních a složitých staveb jako je výstavba jaderných zařízení, je nezbytné. Je třeba tyto souvislosti reflektovat a při další práci zohlednit vhodné nástroje:

- a. Zajistit formou přechodného ustanovení a legisvakance návaznost a pokračování již započatých probíhajících řízení dle dosavadního stavebního zákona a podaných žádostí o vydání souvisejících závazných stanovisek.
- b. Zajistit začlenění již vydaných závazných stanovisek (např. EIA) a rozhodnutí (např. územní rozhodnutí, povolení k umístění dle atomového zákona, výjimky ze zákona o ochraně přírody a krajiny atd.) do jednotného řízení o povolení stavby.
- c. Zajistit provázanost stavebního a atomového zákona a určit pravidla spolupráce příslušných institucí.
- d. Umožnit pro rozsáhlé a složité stavby (např. výstavba NJZ) stanovení okrajových podmínek (bez znalosti dodavatele) pro začlenění záměru do území – např. napojení na technickou a dopravní infrastrukturu např. formou zástavbového plánu jako nejpodrobnější úrovně ÚPD.
- e. Umožnit průběžné seznamování po podání žádosti s vyjádřeními dotčených orgánů pro případnou úpravu povolovací dokumentace.
- f. Umožnit definovat výrobu elektřiny jako veřejně prospěšnou stavbu technické infrastruktury s navázáním na současný § 170 stavebního zákona.

3. Připomínka k návrhu na zavedení skutkové podstaty trestného činu černé stavby

Znění připomínky

Upozorňujeme, že dle navrženého znění zřejmě dochází k zavedení dvojího trestání (důsledky nemožnosti dodatečně povolit stavbu (odstranění vs. trestný čin) za jeden přestupek proti stavebnímu zákonu. Není nutné přecházet ze stávajícího benevolentního systému (cokoliv lze dodatečně povolit), který je sám o sobě extrémem, do jiného dalšího extrému (potenciálně dvojitý trest). **Posílení správního nástroje v postupu proti novým černým stavbám v podobě nemožnosti dodatečného povolení a návazného automatického vydání rozhodnutí o odstranění stavby, považujeme za optimální a dostatečný apel** na stavebníky, aby se takových činností nedopouštěli.

4. Připomínka k návrhu na zavedení Nejvyššího stavebního úřadu

Znění připomínky

Pro dosažení zamýšlených účelů by Nejvyšší stavební úřad (NSÚ) měl být oddělen od MMR a neměl by být jemu podřízený. Institucionální podřízenost NSÚ Ministerstvu by představovala potenciální ohrožení pro nezávislost jeho rozhodování, a tudíž i pro zohlednění plného spektra zájmů (např. ochranu životního prostředí apod.), jež NSÚ v navrhované struktuře bude posuzovat. Novou institucionální strukturu NSÚ je třeba vnímat v mnohem širších souvislostech, než stávající systém stavebních úřadů. Rozšíření obsahu, o kterém bude na NSÚ rozhodováno přímo volá po nadresortním přístupu i v oblasti řízení. Je třeba i z hlediska řízení NSÚ zajistit, že všechny do stavebních úřadů integrované zájmy budou dostatečně

efektivně chráněny kompetenčně dotčenými resorty, to lze dle našeho názoru zajistit pouze přímou podřízeností NSÚ vládě. Naše obavy byly v tomto smyslu vyjadřovány v rámci kolegia ministryně a nadále trvají.

5. Připomínka k fikci souhlasného stanoviska vlastníka veřejné dopravní a technické infrastruktury (str. 31 návrhu)

Znění připomínky

Upozorňujeme na vnitřní rozpornost věcného záměru v části uvádějící lhůtu pro vyjadřování vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury (dále jen „vyjádření vlastníka“). Na straně č. 31 (první odrážka), je uvedeno, že lhůta pro vyjádření je 30 dní. Na straně č. 132 (třetí odstavec) je uvedeno, že lhůta pro vyjádření je 90 dní.

Dále druhá odrážka strany č. 31, která patří do části věcného záměru, která obsahuje stručné shrnutí témat, o kterých je podrobněji pojednáno v následujících částech věcného záměru rovněž obsahuje text „a přejde na něj odpovědnost za případné nesprávnosti či vady“. Strana č. 132, která vyjádření vlastníka blíže rozvádí, však bližší pojednání o odpovědnosti neobsahuje. Vzhledem k tomu, že fikci souhlasného vyjádření vlastníka (dále jen „fikce souhlasu“) má mít závažné odpovědnostní dopady na vlastníka, měl by věcný záměr v této části obsahovat mnohem **podrobnější úpravu**.

Jelikož vyjádření vlastníka představuje velice důležitý dokument, lhůta pro jeho vyjádření by měla být 90 denní. Vyjádření vlastníka je nezřídka složitým úkonem, který si mnohdy vyžádá i šetření na místě či opakované žádosti o doplnění podkladů žadatele o vyjádření vlastníka. Ke kvalifikovanému vyjádření vlastníka totiž často nemusí postačovat ani dokumentace požadovaná stavebním zákonem. Mohou také nastat případy, kdy lhůta pro vyjádření vlastníka nebude ze strany vlastníků dodržena bez jejich zavinění (např. výpadkem systému vlastníka), lhůta z těchto (či podobných) důvodů začne plynout později a ve zbývajícím čase (pokud již rovnou nedojde k fikci souhlasu) již nebude možné kvalifikovaně se k žádosti vyjádřit.

Chápeme, že fikce souhlasu je navrhována pro urychlení povolovacích procesů. Pokud však má být o fikci souhlasu vůbec uvažováno, pak je potřeba stanovit dostatečnou lhůtu (90 dnů), která zajistí minimalizaci uvedených reálných rizik. Je třeba si také uvědomit, že nejde o lhůtu stanovovanou vůči orgánu veřejné moci, ale subjektu soukromého práva (většinou soukromým obchodním společnostem), což je v právní teorii zcela jedinečný případ. K subjektům soukromého práva nemůže být přistupováno jako k orgánu veřejné moci, takový přístup představuje omezování soukromých práv (zejména práva vlastnického) právem veřejným.

6. Připomínka k oblasti integrovaného povolení

Znění připomínky

Úprava integrovaného povolení pro průmyslové komplexy by měla být více rozpracována již ve věcném záměru zákona. Přijaté řešení (varianta jednoho povolení) by mělo zejména umožnit operativní změny provozních podmínek (mnohdy i několik změn za rok), aniž by docházelo k „otevírání“ celého vydaného

povolení – rozhodovat by se mělo jen o těchto změnách, a to pouze v rozsahu těchto změn. V této souvislosti je třeba vyřešit, jakou formou budou změny v povolení prováděny, protože může v mnoha případech docházet k překrývání podmínek na výstavbu a podmínek k provozu. Např. část povolení k podmínkám výstavby se stane po kolaudaci nadbytečnou, přesto budou nadále součástí povolení, které se bude dále měnit zejména co do provozních podmínek, není však v praxi vyloučena rovněž potřeba paralelní změny stavby. Zároveň může dojít k situaci opačné, kdy nebude třeba měnit provozní podmínky, ale bude docházet ke stavební úpravě.

Dále upozorňujeme, že je třeba vyřešit rozpor mezi předchozími výklady a záměrem rekonstrukce. V kapitole 7.8 na str. 138 se uvádí, že integrované povolení „*bude tvořit samostatný výrok rozhodnutí o povolení stavby*“. V minulosti se ale při přípravě integrace povoloovacího řízení naráželo na problém, že nešlo respektovat, aby samostatný výrok rozhodnutí o povolení stavby byl využíván v systému integrovaného povolování. Prosíme tedy o vysvětlení či upřesnění faktu, že rozhodnutí bude obsahovat dvě části – stavební povolení, které bude mít platnost do doby kolaudace stavby, a integrované povolení, které bude platné i po kolaudaci stavby (po dobu povolené činnosti).

7. Připomínka k předcházení závažných havárií

Znění připomínky

V případě schválení novely zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií (sněmovní tisk č. 346) je třeba zachovat aktuální vazbu mezi oběma zákony (dokončení implementace Směrnice SEVESO III). Jinak zůstane potřeba zajistit provozovatelům provozu SEVESO postavení účastníků řízení týkajících se umístění, výstavby a provozu stavebních záměrů umístovaných do okolí. Bez toho bude i nadále docházet k případům výrazného zhoršení možných následků závažných havárií v provozech SEVESO s ohledem na realizaci těchto stavebních záměrů.

B. DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

8. Připomínka k dostupnosti závazných norem stavebníkům

Znění připomínky

V principu z hlediska stavebníků považujeme za nezbytné, aby byly stavebníkům bezplatně k dispozici všechny normy, které budou závazné pro stavebníky. Dlouhodobě vnímáme, že je přístup státu v otázce přístupnosti norem ve stavebním právu nejednoznačný a je třeba jej jednoznačně zakotvit. Proto vítáme, že ve věcném záměru je uvedeno, že „*bude v rámci rekonstrukce zakotveno, že technické normy obsahující požadavky na stavby budou veřejně a bezplatně dostupné pro veřejnost na náklady státu*“. Z tohoto požadavku nelze ustoupit.